Anàlisi musical

Audició i anàlisi formal, estructural i estilística

Solucions · 52 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

Exercici 2

A) Qüestions analítiques

1. c)
2. a)
3. d)
4. c)

B) Anàlisi estructural i estilística

1. L'estructura de l'ària es pot correspondre amb l'esquema següent:

   Introducció instrumental / A / b / A / c / A'.

   Podria donar-se per bo que la introducció s'identifiqués com a part A, ja que s'hi exposa el tema inicial de l'ària.

   La darrera secció presenta unes petites diferències melòdiques, així com de resolució del tema, i acaba amb l'orquestra sola. Si l'estudiant considera totes les parts A com a iguals i no assenyala que hi han petites diferències a la darrera A, llavors obtindrà 0,75 punts. Si fa notar, encara que sigui amb un apòstrof o altres signes, que la darrera estrofa té algunes diferències, llavors aconseguirà 1 punt.

2. Es tracta de l'ària "Che farò senza Euridice", pertanyent al tercer acte de l'òpera *Orfeo ed Euridice*, escrita per Christoph Willibald Gluck. Si s'identifica correctament l'obra, s'obtenen 0,5 punts. El llibret de l'òpera és de Ranieri de' Calzabigi —no cal que citin el llibretista; si s'esmenta, es pot apujar la nota fins als 0,75 punts. Per a obtenir els altres 0,5 punts, cal indicar que l'obra pertany al

---

classicisme i aportar alguna de les característiques estilístiques del moviment —claredat melòdica i harmònica, contenció en els cromatismes, estructures formals equilibrades envers el text. També poden indicar les dates d'estrena de l'obra.

Orfeo ed Euridice es va estrenar l'octubre del 1762, a Viena. Posteriorment, Gluck en va fer una adaptació al francès, estrenada el 1774. La versió que escoltaran es correspon a la versió italiana del 1762. No cal esmentar la data exacta.

L'estudiant pot parlar sobre les anomenades òperes de "reforma" de Gluck i les diferències formals i d'estil envers les òperes barroques. També poden explicar el moment argumental d'*Orfeo ed Euridice*: Orfeu s'ha girat per mirar la cara d'Eurídice; amb aquest gest trenca la promesa que havia fet als déus. A conseqüència d'haver desobeït, Eurídice retorna a Hades, al món dels morts. En aquest moment Orfeu canta el lament "Che farò senza Euridice".

Si només s'esmenta que pertany al classicisme, sense cap altra especificació, s'obtenen només 0,25 punts.

Exercici 3

1. L'obra més antiga és l'ària de Gluck i la més moderna, "The sound of silence" (1966). En cas de proposar només l'ordre cronològic s'obtenen 0,5 punts. Per a arribar a 1 punt, cal explicar alguna de les característiques que ho justifiquen. Ho determinen, per exemple, l'acompanyament instrumental: orquestra de corda i clavicèmbal a la primera obra, mentre que a la segona hi ha instruments amplificats electrònicament i bateria. Una altra característica són els ritmes de la peça de Simon & Garfunkel, clarament posteriors. També es pot parlar de la tipologia del cant i de la tècnica vocal: un contratenor amb impostació a la primera, mentre que la segona utilitza la col·locació de la veu habitual en la música pop, més natural i sense gaire ressonància.

2. L'estructura musical de "The sound of silence" repeteix sempre la mateixa melodia i harmonia en cadascuna de les estrofes, en les quatre repeticions. L'ària de Gluck combina diferents dissenys melòdics i l'estructura, des d'un punt de vista melòdic i harmònic, és més variada. Si només es respon a la que té més repeticions, o als elements variats, s'arriba a 0,5 punts. El punt sencer s'obté responent correctament a les dues parts de la pregunta.

3. "Che farò senza Euridice" manté la instrumentació i la dinàmica estables, sense variacions entre cadascuna de les reexposicions. En canvi, "The sound of silence", a partir de la segona reexposició, s'enriqueix amb instruments nous, a cada repetició s'augmenta l'interès sonor, afegint més densitat i incrementant l'acompanyament a la bateria. Simon & Garfunkle fan un crescendo continuat,

---

que decreix només en els darrers versos. Si només es parla d'una de les dues obres, s'obtenen 0,5 punts. Per a assolir 1 punt, cal esmentar característiques de totes dues obres.

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2.

A. Qüestions analítiques

1. B
2. A
3. D
4. A

B. Anàlisi estructural i estilística

1.

L'estructura del fragment d'aquesta obra consisteix en el desenvolupament d'un tema que es va repetint fins a quatre vegades. Si l'estudiant compta l'exposició, tot plegat sumaria un total de 5 vegades en què s'escolta el tema, amb modificacions i desenvolupaments a cadascuna de les reexposicions. Si només indica la xifra, sense més precisions, pot obtenir 0,5 punts.

Per arribar a 1 punt, cal que detalli quelcom més sobre l'estructura. Una proposta senzilla que es donaria per bona pot ser: A-A1-A2-A3-A4 (*fortissimo*).

Es pot indicar de manera més detallada les seccions de la corda en què s'escolta el tema principal: A (tema als violins) – A1 (tema als violins i violes, extensió més llarga amb final més desenvolupat) – A2 (tema a les violes) – A3

(tema als violoncels) – A4 (tema als violoncels, més llarg i desenvolupat, i creixent fins a resoldre amb *fortissimo*).

El tema no té un final amb una cadència conclusiva a l'audició, s'escolta només un fragment de l'obra. Caldrà tenir-ho en compte si es proposen diverses interpretacions de l'estructura. Es podria donar per bona una versió encara més simple, que seria: A / b / A'. En aquesta proposta, *A* correspondria al tema exposat als violins; la secció *b* s'identificaria amb el tema exposat a les violes, d'extensió més breu en comparació amb la primera (A); a la darrera secció *A'*, s'escoltaria el tema exposat als violoncels, acabada en una secció final creixent que arribaria amb la dinàmica fins al *fortissimo*.

2.

Es tracta de l'Adagio per a cordes, op. 11 de Samuel Barber (0,5 punts). Si només indiquen l'obra, o l'autor, s'obtenen 0,25 punts. Per assolir els 0,5 restants, cal que s'indiqui algun dels continguts següents, posant-ho en relació amb el moment històric (0,25 punts) i el moviment estètic (0,25 punts).

Moment històric

L'obra es va compondre a la primera meitat del s. XX, als Estats Units. La primera versió d'aquesta peça la va concebre S. Barber com el segon moviment del seu Quartet de corda núm. 1, op. 11 en si m (1936). El director italià Arturo Toscanini li va demanar que l'arrangés com a versió per a orquestra de corda. El mateix Toscanini estrenà aquesta nova instrumentació en un concert l'any 1938. L'interpretà l'Orquestra Simfònica de l'NBC (National Broadcasting Company), l'orquestra de l'emissora de ràdio NBC dels EUA.

Les dues dates d'aquesta obra, per a cambra o la versió d'orquestra, es podrien donar per vàlides, com també una aproximació. L'any 1967 S. Barber l'adaptà com a Agnus Dei, una part de la missa. Aquesta és una versió vocal.

Moviment estètic

Pel que fa a la relació de l'audició amb un corrent estètic, la música de Barber s'ha considerat de maneres diverses, però sempre allunyada de l'experimentalisme i de les avantguardes més trencadores. L'Adagio per a cordes és una obra totalment tonal, dotada d'un profund lirisme. Sovint es qualifica Barber de compositor neoromàntic, sobre tot a les obres del primer període. És important, però, que l'estudiant no ho confongui amb el Romanticisme, moviment propi del s. XIX i que en aquest cas seria un error. Barber va fer servir un llenguatge tonal ben entrat el s. XX, com altres

compositors nord-americans, però com feien també alguns compositors europeus. Barber donava prioritat a l'expressió com a manera de donar sortida a l'emoció personal.

El seu Adagio per a cordes és, possiblement, una de les seves obres més conegudes. S'ha fet servir en diverses bandes sonores, com per exemple *Platoon*, *Amélie* o *L'home elefant*.

4. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3

Exercici 3.

1.

L'obra més antiga és la Cinquena simfonia de Beethoven. No és fàcil trobar raonaments simples que ho justifiquin, a banda de reconèixer les dues obres, per la qual cosa poden sorgir interpretacions diverses. Cal que els raonaments siguin coherents. Poden basar-se en la gran extensió que Barber demana als instruments de corda, mentre que la simfonia de Beethoven no és tan àmplia, no arriba a notes tan agudes partint d'un registre greu. També es pot argumentar a partir de l'emoció, la llangor extrema de l'obra de Barber que no solia ser tan acusada en temps del classicisme vienès. Es pot justificar també a partir de l'estructura musical. L'obra de Barber no és tan complexa estructuralment, no segueix els patrons formals clàssics de Beethoven, tot i que els desenvolupaments i les variacions en el cas de Barber oculten un esquema més sobri. Es poden argumentar també qüestions harmòniques, com l'harmonia més clàssica en el cas de Beethoven –on les relacions de la tònica i la dominant són molt clares des d'un inici, en comparació amb les relacions harmòniques més extenses, amb progressions que fugen de la lògica clàssica, que es vinculen amb estètiques molt posteriors en el cas de l'obra de Barber. També poden argumentar que alguns encadenaments harmònics a l'Adagio per a cordes de Barber no són propis del llenguatge del classicisme, els quals identifiquen clarament l'inici de la Cinquena simfonia de Beethoven. A Barber les dissonàncies són més evidents, malgrat que en la seva interpretació, al ser més lenta i dramàtica les dissonàncies no es fan tan evidents.

2.

La Cinquena simfonia de Beethoven basa l'inici del primer moviment en un motiu format per quatre notes sobre un ritme marcat, inconfusible, a partir del qual es desenvolupa el que seria el tema A d'una forma sonata clàssica. Fins aquí s'obtindrien 0,5 punts. Per assolir els altres 0,5 punts, cal que s'indiqui com es combinen aquests motius. Ha de quedar clar en l'obra de Beethoven que apareix un segon tema, més líric –cantable, podríem dir–, sota del qual es pot sentir l'esquema rítmic inicial, el motiu cèlebre que genera l'obra. El ritme i el caràcter diferencien clarament els dos temes de l'obra de Beethoven. En canvi, a la peça de Barber el tema principal no es genera a partir d'un motiu breu. En aquest segon cas és una frase extensa, que es va repetint i desenvolupant a les diferents seccions de la corda. No és cap motiu breu la que origina la frase, a diferència de l'obra de Beethoven. No hi ha cap combinació de motius breus a l'obra de Barber.

3.

La dinàmica en l'obra de Barber és ascendent, en un gran *crescendo* fins a arribar al clímax al final del fragment proposat. Aquesta obra seria la més lineal de les dues. Si només es respon fins aquí s'obté un 0,5. Per obtenir 1 punt és necessari que es respongui també la segona part, on es posa en relació la dinàmica amb els temes i l'estructura, i es contraposen les dues obres. En el cas del fragment de la simfonia de Beethoven, les dinàmiques varien segons el motiu i el tema que s'exposa. El seu desenvolupament sol començar en piano, i la conclusió de cada part resol en dinàmica forta. A l'exposar-se el segon tema de la simfonia de Beethoven la dinàmica canvia a piano.

5. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2.

A. Qüestions analítiques

1. B
2. C
3. C
4. B

B. Anàlisi estructural i estilística

1.

L'estructura del fragment pot tenir matisos, segons es vulguin enumerar les aparicions i variacions de cadascun dels temes. Es pot donar per bona una proposta que reculli només el nombre de temes: 5 vegades el tema A (el primer exposat pel clarinet a l'inici), 2 del tema B i 1 del tema C. Amb aquesta proposta tenen 1 punt, tot i que en ser només estructural no cal que especifiquin que l'instrument inicial és el clarinet, ja s'ha preguntat a una pregunta anterior.

També poden citar les seccions bàsiques en una resposta més elaborada:

Introducció orquestral (Clarinet Tema A) i orquestra/, exposició tema B (trompes)/ Tema A (trompeta sordina) / Entrada del piano / Orquestra en tutti (Tema A en forte) / Cadenza extensa del piano (sobre el tema A, [A'],) / Tutti orquestral (temps més ràpid, sobre el tema A, [A'']), amb intervenció del piano / tema C (trompetes), orquestra i piano / Tutti orquestral ràpid (tema B)/

2.

Es tracta de l'obra per a piano i orquestra, *Rhapsody in Blue*. Autor: George Gershwin. Pot ser correcte que proposin concert per a piano i orquestra, o que consti com a estil rapsòdic, ja que no segueix l'estructura clàssica d'un concert. Aquests continguts tenen un 0'5; si només s'indica l'obra o el compositor, es valora amb un 0'25.

Els altres 0'5 punts s'han d'aconseguir si s'esmenta alguna de les següents

6. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3

qüestions:

- Obra composta al s. XX. Si es cita l'any, el 1924, es pot considerar un plus. Convindria penalitzar si se la qualifica com a peça "romàntica", en aquest cas no s'obtindrien els 0'5 punts.
- La partitura es vincula al jazz americà, sobre tot, però amb utilització de tècniques de composició clàssica. El pes d'elements del jazz, amb cites de temes procedents de *blues* o de *ragtime*, els canvis de tempo, manipulacions rítmiques, i efectes sonors propis del jazz són aspectes estètics destacables.
- En aquella època Paul Whiteman impulsava la creació d'un llenguatge "essencialment americà", que va convertir-se en el que s'anomenà com a "jazz simfònic". L'expressió no deixa de ser un contrasentit conceptual. Es podria fer veure també que es volia "dignificar" la música de jazz, assimilada amb grups i músics integrats per afroamericans, enfront de l'intent que aquell nou estil fos capitalitzat per les elits blanques.
- La instrumentació la va realitzar Ferde Grofé. Quan la va compondre George Gershwin, el 1924, ell encara no es considerava amb un domini de la tècnica d'orquestració suficient.
- Hi ha diferents versions de la instrumentació, i també de l'estructura general. Els primers enregistraments històrics no cabien en un disc de 75 revolucions, llavors es solien tallar fragments per a poder-ho escoltar, encara que incomplet.
- L'inici del clarinet va ser un recurs tècnic enginyat pel clarinetista Ross Gorman. Ho va tocar com volent fer una broma, amb l'efecte "*slide*" molt propi del món del jazz. A Gershwin li va agradar aquella proposta, i ho va introduir en el primer enregistrament que es va fer de l'obra.
- L'estrena va tenir lloc a l'Aeolian Hall de Nova York. Constituí tot un risc i provocació en aquell moment. Aconseguí un gran èxit. Compositors com Stravinsky, Milhaud, i Rachmaninoff la van considerar com una novetat i una de les millors obres del seu temps.

- Va obrir la porta a la influència del jazz sobre la música de creació d'autor.
- Malgrat que és una obra estranya, segons els principis del jazz autèntic que prioritza la interpretació lliure i la improvització, l'èxit que propicià el director Whiteman la convertiren ràpidament en un referent. Es va utilitzar a diverses versions cinematogràfiques. La casa Disney la va servir en un fragment dels seus films d'animació.

Exercici 3.

1.

La primera obra, des d'un punt de vista cronològic, és el *Concert per a violí i orquestra* nº 2 de Mendelssohn, una obra estrenada el 1845. La partitura de Gershwin és molt posterior. No cal que es citin les dates concretes. Si només s'indica l'ordre cronològic s'obté 0'5 punts. Per obtenir els 0'5 punts restants cal que s'argumenti alguna de les justificacions sobre el llenguatge musical, com que el concert de violí és d'estètica romàntica, amb unes harmonies que es poden considerar pròpies del s. XIX, mentre que l'obra de Gershwin està relacionada amb el llenguatge jazzístic, amb importants oscil·lacions de tempo i uns colors orquestrals, així com recursos instrumentals moderns, alguns d'ells desenvolupats pel jazz nordamericà.

2.

És important que la resposta sigui coherent, i ben argumentada, es poden proposar solucions diverses. No és tan important decidir quina de les dues és la més complexa, sinó que l'argumentació sigui coherent segons es parli de conceptes harmònics, de textura, ritme o del *tempo*. Fins i tot es pot especular al voltant del grau de virtuosisme.

Des d'un punt de vista formal, d'harmonia i de manipulació temàtica és més complexa l'obra de Gershwin perquè no segueix unes estructures convencionals com podrien ser les d'un concert del s. XIX. També és més complexa l'obra de Gershwin pel que fa al timbre i les combinacions orquestrals, que canvien i fugen dels patrons romàntics, més estables i previsibles.

Es podria fer, però, l'observació que el virtuosisme que es demana al concert de violí és molt gran, i que aquest virtuosisme que exigeix a l'intèrpret se'l considerés com a quelcom complex. Cal que siguin coherents amb la resposta i l'argumentació, sobre tot en aquest segon cas.

És necessari que l'estudiant proposi justificacions raonades. No és donarà per vàlida una resposta que només indiqui l'obra que es creu més complexa, ja que allò a puntuar és la capacitat d'anàlisi i raonament, no la possibilitat d'encertar.

3.

El solista té un paper més rellevant, sense dubtes, al *Concert per a violí* de Mendelssohn, perquè és el solista el que porta la iniciativa en l'exposició dels temes, i l'orquestra o bé l'acompanya, com passa en la introducció en la primera secció (Allegretto non troppo), o bé alguns instruments doblen al solista sense tapar-lo, cas de l'inici de l'Allegro molto vivace. Des d'un punt de vista de tècnica instrumental, la partitura de Mendelssohn és de les més exigents per als violinistes, en el repertori romàntic.

En canvi, al concert de Gershwin, els temes són exposats per l'orquestra, tot i el llarg passatge en solo del piano. Entre les explicacions que es poden donar es trobaria el gran virtuosisme que exigeix el concert de Mendelssohn, una obra pensada pel lluïment del violinista. A l'obra de Gershwin, tot i els passatges de virtuosisme del piano, diferents instruments de l'orquestra tenen moments de solo prou destacats, seguint el que és habitual en les jam sessions de jazz.

És necessari que l'estudiant proposi justificacions raonades. No és donarà per vàlida una resposta que només indiqui l'obra que es creu més complexa, ja que allò a puntuar és la capacitat d'anàlisi i raonament, no la possibilitat d'encertar.

7. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2.

A. Qüestions analítiques

1. B
2. A
3. C
4. A

B. Anàlisi estructural i estilística

1. L'anàlisi ha de reflectir que es tracta de l'exposició del primer moviment d'un concert per a piano i orquestra, i que se sent a partir de l'entrada del piano. Com a molts concerts clàssics, aquesta obra té una "doble Exposició": s'inicia primer amb l'orquestra sola —que en aquesta audició s'ha suprimit—, seguida de la segona Exposició, en què entra l'instrument solista. A l'audició proposada, se senten també uns compassos de l'inici del Desenvolupament d'aquest primer moviment, un cop l'orquestra ha conclòs la part pertanyent a l'Exposició. No és necessari que l'estudiant indiqui res de la "doble Exposició".

   Un esquema simple, que es pot donar per bo, seria el següent:

   [Orquestra, un breu final de la seva exposició inicial]. Entrada del piano: Exposició (tema A - Pont - tema B - coda) / Desenvolupament (del qual només se sent un fragment). (1 punt)

   Una estructura més desenvolupada podria indicar les tonalitats, tot i que no és necessari. També podrien indicar els diferents temes i motius, cosa que es consideraria un plus a l'hora de posar-hi nota. El més important, però, és

que reflecteixin l'estructura bàsica. Una proposta més elaborada seria la següent:

(Intro. orquestral). Tema A (piano, amb figuracions breus de l'orquestra; està escrit en la tonalitat de si bemoll major) / tema a' / Pont (piano, en modalitat menor) // Tema B (piano, tema compartit amb la flauta; està escrit en la tonalitat de fa M) / tema b' (piano i orquestra) / coda orquestral // Desenvolupament (iniciat per l'orquestra) / tema a'' (piano, en modalitat menor; orquestra respon en intensitat de forte), tema a (piano, en major).

L'estudiant pot arribar a un detall més petit si assenyala cadascuna de les intervencions del solista i les respostes de l'orquestra. L'important és que distingeixi l'estructura bàsica, i que, en el cas que vulguin indicar les diverses manipulacions i variacions dels temes principals, s'explicitin amb claredat.

2. Es tracta del primer moviment del Concert per a piano i orquestra núm. 27, en si bemoll major de W. A. Mozart (KV 595). Si només indica aquesta part, s'obtenen 0,5 punts. Els altres 0,5 punts s'aconsegueixen si l'estudiant aclareix que és una obra del període clàssic (0,25 punts). Per relacionar-la amb el moment històric (0,25 punts), convindria indicar alguna de les qüestions següents:

   - La importància dels concerts de Mozart en l'establiment d'un model d'aquest gènere musical.
   - Aquest concert va ser una de les seves darreres obres, i el va compondre entre el 1790 i 1791. No hi ha gaire acord pel que fa a la data de l'estrena d'aquest concert.
   - També poden obtenir els 0,25 punts restats si indiquen la importància dels aspectes formals, o parlen sobre la utilització de la forma sonata al primer moviment dels concerts per a instrument solista i en destaquen el diàleg que s'estableix entre l'orquestra i el piano solista. En aquest cas, l'orquestra intervé interpretant breus respostes als motius i temes que exposa el piano, com si fossin interjeccions a allò que exposa el solista. El fragment proposat recull a partir de l'entrada del piano, de manera que no es pot sentir la "doble exposició" que hauria fet abans l'orquestra.
   - Poden parlar del context sociocultural i històric —amb la Revolució Francesa (1789) i el que va comportar a Europa—; també sobre l'incipient fenomen dels concerts, que primer tenien lloc en àmbits aristocràtics, però, després, van començar a organitzar-se els primers concerts públics, o de la vinculació sociolaboral dels músics de l'època.

8. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Exercici 3.

1. L'obra més antiga cronològicament és el Concert de W. A. Mozart, mentre que la més propera als nostres dies és la peça interpretada per Tete Montoliu, *Giant Steps*. Si només s'exposa l'ordre cronològic sense cap raonament, s'obtenen 0,5 punts. Per aconseguir els altres 0,5 punts, han d'argumentar algunes de les qüestions següents: que l'harmonia, el tempo, l'acompanyament i la melodia de la primera són clarament de tipus clàssic, mentre que la segona és una versió d'una obra de John Coltrane, interpretada segons l'estètica i els codis de llenguatge del jazz. En tot cas, ha de quedar clar que la segona pertany a un altre tipus de llenguatge musical ben diferent: el jazz.

2. El piano té el paper principal, i toca de manera continuada a la segona, G*iant Steps*, de Tete Montoliu. En el cas de Mozart, hi ha més equilibri entre l'orquestra i el piano.

3. La resposta pot tenir força matisos. Per obtenir 1 punt, cal que l'argumentació sigui coherent. El més probable seria que l'estudiant comentés que, en el cas de *Giant Steps*, la part del piano —però també la del contrabaix i la bateria— són més difícils tècnicament. Això ho poden argumentar basant-se en el tempo més exigent de la peça, i en els passatges més complexos, des del punt de vista de la tècnica pianística, i, per tant, que pugui semblar més virtuosística.

   Però també es podria donar per bo que, per a un pianista, la interpretació d'un concert de Mozart tot i ser aparentment més assequible per la tècnica, pot presentar molta dificultat, tant en la interpretació com en la cerca d'un so net, clar i expressiu.

   És important que el raonament sigui coherent i ben argumentat. De les dues opcions, es poden donar per bones tant una com l'altra. A vegades, la complexitat es pot trobar en fer interessant allò que és més simple. No cal que enlluerni la primera evidència de la velocitat o la quantitat de notes que s'han de tocar. Si no hi ha justificació, la pregunta no es pot donar per bona, ja que l'enunciat demana una justificació.

9. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

A. Qüestions analítiques

1. B
2. C
3. A
4. D

B. Anàlisi estructural i estilística

1.

L’estructura hauria de correspondre al model:

A (8 compassos) - B (8 compassos) i repetició (amb ornamentacions) d’A - B] //

C (8 compassos) - D (8 compassos) i repetició (amb ornamentacions) de C - D.

Si identifiquen correctament l’estructura, tenen 1 punt. És necessari que s’indiqui que cadascuna de les parts té el mateix nombre de compassos o de la mateixa durada. No és necessari donar la xifra exacta dels compassos.

Ha de quedar clar que aquest moviment té una estructura binària, formada per la repetició de dues seccions. Tindran 0,5 punts si només identifiquen una estructura binària amb repeticions, i no s’especifiquen les parts internes.

La primera part està formada per dues frases, de vuit compassos cadascuna, amb un final conclusiu. El baix d'aquesta primera part (A) marcarà l'estructura harmònica de les variacions: és un *ostinato*.

La segona part també té una estructura simètrica. Està formada per dues parts de vuit compassos cadascuna. La primera secció (C) acaba en modalitat menor (en mi menor), mentre que la segona secció (D) acaba amb la mateixa tonalitat major de l'inici: sol major. No és necessari identificar la tonalitat, però si l'identifiquen, caldrà vigilar que la resposta sigui coherent.

Es pot parlar de l'estructura rítmica de la primera secció (A), que està formada per una repetició d'una estructura rítmica derivada dels dos primers compassos. Aquest aspecte no és necessari, serà només un plus.

2.

La resposta ha d'identificar que es tracta de l'ària de les *Variacions Goldberg* de J. S. Bach. S'ha de relacionar amb el barroc. Es pot indicar que l'obra es va escriure per a clavicèmbal. Si només es respon una de les dues parts de la pregunta (obra o període estètic), s'obté 0,5 punts.

Tot i que no és necessari, la poden identificar com l'*Aria*, catalogada amb el BWV 988 (Clavier-Übung, part IV).

Aquesta obra va ser editada el 1741, durant els anys en què Bach va treballar a Leipzig (1723-1750). Consisteix en unaària, el tema, seguida de 30 variacions. L'obra completa acaba amb la repetició de l'ària. Va ser escrita per a un clavicèmbal de dos teclats. Segons el testimoni del biògraf de J. S. Bach (J. N. Forkel), les va compondre a petició del comte Hermann Karl von Keyserling perquè les toqués el seu clavecinista (Johann Gottlieb Goldberg), perquè, en escoltar-les, el comte pogués mitigar el seu insomni.

Es pot considerar com un plus en la puntuació que aquesta és una de les variacions barroques més conegudes. La versió al piano enregistrada per Glenn Gould, i que ara farà uns setanta anys, s'ha convertit en una de les interpretacions mítiques de tots els temps.

També es pot indicar que Bach s'inspirà en la seva composició en una xacona i 62 variacions, escrita anys abans per G. F. Händel (HWV 442). Aquesta qüestió seria també un plus que s'ha de valorar a l'hora de posar la nota.

Exercici 3

1.

L'obra més antiga és l'*Aria* de les *Variacions Goldberg*, mentre que la més recent és el *Nocturn op. 9, núm. 2* de Chopin. Si només s'indica l'ordre cronològic, s'obté 0,5 p.

Per obtenir 1 punt, cal que indiquin alguna de les qüestions següents:

- La complexitat de l'harmonia i la tècnica pianística, una mica més exigent a Chopin, mostra que es tracta d'una obra del romanticisme.
- La tipologia de l'ornamentació és més moderna en l'obra de Chopin.
- La versió que s'ha escoltat de l'*Aria* de les *Variacions Goldberg* és per a clavicèmbal, i està interpretada amb criteris històrics informats. La sonoritat en fa més evident la seva datació.
- La manera d'interpretar el *Nocturn* de Chopin és pròpia del romanticisme, buscant expressivitat, i emprant el pedal de ressonància per modificar el timbre, ampliar la sonoritat tot enriquint-la amb la ressonància de les notes, que en manté els acords i les notes unes damunt les altres.
- També es pot relacionar l'obra de l'exercici 2 amb el barroc, mentre que el *Nocturn* de Chopin s'identifica per l'estil, l'harmonia, els trets melòdics, la sonoritat i la interpretació amb el romanticisme.

2.

El *Nocturn op. 9, núm. 2* de Chopin conté més contrastos dinàmics, que van del forte al *pianíssimo*. L'*Aria* de Bach, en ser interpretada al clavicèmbal, mostra un perfil molt més equilibrat, sense les ressonàncies del piano i sense les gradacions de dinàmica. La manera d'ornamentar al clavicèmbal no aporta els mateixos contrastos dinàmics que es poden fer al piano.

Si només s'indica que l'obra amb més contrastos dinàmics és la de Chopin, sense cap explicació, s'obté un 0,5. Per arribar a 1 punt és necessària una argumentació al voltant de la complexitat del romanticisme, i que s'incideixi bé en la dinàmica, o en la seva relació amb l'harmonia, o la textura, les fluctuacions del tempo o sobre tot en les característiques del timbre de l'instrument, el piano. En el romanticisme aquest era un concepte fonamental.

3.

La resposta ha de justificar l'expressió emocional basada en la comparació de les dues obres, i en les diferències formals també comparades entre elles. Si només es parla de la forma, o només de l'expressió de l'emoció, s'obté 0,5. Per obtenir 1 punt convé una comparació entre elles, esmentant algun dels elements que s'indiquen tot seguit, sempre guardant coherència en l'argumentació.

L'ornamentació i els canvis de dinàmica són molt evidents en el *Nocturn* de Chopin, amb algun *ritenuto* en la interpretació. En canvi, a l'*Aria* de les *Variacions Goldberg* de Bach l'intèrpret no introdueix alteracions tant marcades a l'ornamentació, ni altera la dinàmica perquè el clavicèmbal no ho permet.

És important que la resposta defineixi les diferències d'estructures formals i l'expressió de l'emoció.

L'estructura de les dues obres és diferent. En el cas de Chopin, el *Nocturn* té una forma en 3 parts (A-B-A'), mentre que l'*Aria* de les *Goldberg* és bipartita (A-B (repetides) // C-D (repetides)).

En certa mesura Chopin feu servir recursos virtuosos en l'ornamentació i contrastos harmònics molt més marcats en comparació amb l'obra de J. S. Bach. A partir de l'ornamentació al piano, la modulació harmònica o els grans salts interval·lics de la melodia, el *Nocturn* augmenta l'expressivitat. En la interpretació de Chopin, els *ritenuti*, els petits *accelerandi* i altres gradacions de tempo augmenten l'expressivitat.

11. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. D
2. C
3. B
4. A
5. D

B) Anàlisi estilística i contextual

Cal indicar que la cançó pertany al gènere pop, s'agrupa dins la música popular urbana i va ser interpretada per The Beatles. Haurien d'identificar el seu títol, *Penny Lane*, una cançó escrita per Paul McCarney, en col·laboració amb John Lenon. Va ser composta el 1967 (0,5 punts si indiquen un d'aquests aspectes). El text es refereix a una cruïlla de Liverpool, la ciutat on van començar a actuar The Beatles. Va ser un dels seus títols d'èxit. Es va publicar originàriament només en format de *single*.

Els estudiants s'han de referir als nous corrents que durant la dècada dels anys seixanta van canviar de manera radical la música popular urbana. Cal que facin esment del que va representar el fenomen *beat*, l'impacte a Europa dels *rhythm and blues* americà, la psicodèlia i el moviment *hippie* (0,5 punts si citen alguna d'aquestes qüestions). També poden referir el significat del text, que és com una mena de conte amb records de la seva infantesa en un indret amb trets sòrdids.

---

12. PAU 2024 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. B
2. B
3. A
4. C
5. A

B) Anàlisi estilística i contextual

És necessari indicar que es tracta d'una obra per a orquestra simfònica, pertanyent al romanticisme, del darrer terç del segle XIX. Cal indicar clarament, a més, que es tracta d'una dansa (0,5 punts).

L'obra de l'audició és la "Polonesa" de l'acte III de l'òpera *Eugene Onegin* de Piotr Ilich Txaikovski (0,25 punts). Podria ser que es classifiqués com un fragment de l'òpera, consideració que seria també vàlida.

Aquesta obra es va estrenar el 1879 a Moscou. La "Polonesa" és un dels moments més cèlebres i populars de l'òpera, i una de les partitures més interpretades. Txaikovski havia estrenat el ballet *El llac dels cignes* el 1877 i *Eugene Onegin* conté diverses danses al seu interior.

La polonesa era un ball d'origen polonès que va passar de ser cantat a només instrumental. Diversos compositors, des del s. XVIII, n'havien escrit. Des de principis del s. XIX va agafar un caràcter noble i esplendorós, com a les "grans poloneses brillants", escrites per compositors com Carl M. von Weber, Frédéric Chopin o Karol Kurpinski, unes peces per a piano i de tipus virtuosístic. Si s'indiquen, a més a més, algunes d'aquestes qüestions es poden donar els altres 0,5 punts.

El ritme de la polonesa es basa en una figuració rítmica molt estable i marcada. També es poden obtenir els altres 0,5 punts si se cita la instrumentació brillant, de sonoritats riques, amb una escriptura exigent per a la secció de corda i amb intervencions puntuals de la secció de metall. També poden indicar que l'obra s'estrenà en un moment destacat pels nacionalismes musicals. Txaikovski, però, es va desmarcar en certa mesura del corrent nacionalista rus, escrivint música de caire més europeu, però tot emprant recursos folklòrics russos.

13. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2

EXERCICI 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. A

2. B

3. B

4. A

5. D

B) Anàlisi estilística i contextual

L'estudiant ha d'indicar que es tracta d'una famosa peça de rock (0,5 punts), o també que inclou diferents elements i estils que abasten el rock, el *hard-rock* o, fins i tot, que s'hi empren tècniques de narració operístiques. És evident que s'ha de situar com una obra de música popular urbana. L'època de la peça es correspon amb els anys setanta del segle XX. L'estudiant pot esmentar de manera explícita que es tracta de *Bohemian*

Rhapsody, escrita per Freddie Mercury per a l'àlbum del grup Queen titulat *A Night at the Opera* (1975).

Els altres 0,5 punts es poden obtenir si l'estudiant esmenta alguna de les qüestions següents: l'aparició del rock, a partir dels anys 1950 als Estats Units; l'evolució a Europa durant la dècada dels seixanta; el títol de l'àlbum, que està inspirat en un film dels germans Marx, potser de manera casual; el fet d'haver obtingut diverses nominacions de la crítica i dos Grammy, malgrat que l'estrena provocà divisió d'opinions sobre la seva vàlua; el fet de ser considerada, amb el pas dels anys, com una de les obres de més èxit de tots els temps, o que ha aconseguit una de les xifres més altes de vendes, així com milers de milions de reproduccions a YouTube.

Ha donat nom a una pel·lícula sobre Freddie Mercury, *Bohemian Rhapsody* (2018).

Alguns crítics l'han definit com una miniòpera rock. De fet, Freddie Mercury havia explicat que feia temps tenia al cap tres temes recurrents. Els va ajuntar tots a *Bohemian Rhapsody*. Per al fragment operístic, Mercury va escriure curosament totes les parts. Amb Queen van enregistrar unes 160 preses de so que es combinen totes a la secció ràpida, a partir del fragment de text que diu "mamma mia". L'estudiant també pot afegir, com a afegitó, que Queen va enregistrar un vídeo promocional de la peça. L'any 2018 *Bohemian Rhapsody* va ser proclamada la peça més difosa del segle XX.

Per enregistrar tant l'àlbum com la peça, el grup Queen va llogar diversos estudis on enregistraven diversos fragments de les obres. Els triaven segons les característiques acústiques o tècniques de cada estudi. Això el va convertir també en un dels enregistraments més cars de l'època, fet que els va comportar força problemes financers que es van superar gràcies a l'èxit de les vendes.

14. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

EXERCICI 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. B
2. A
3. C
4. D
5. A

B) Anàlisi estilística i contextual

L'estudiant ha d'indicar que es tracta d'un moviment simfònic (0,5 punts) i que el seu estil es pot relacionar amb el neoclassicisme. També podria dir que està inspirat en models clàssics (0,5 punts), sense que necessàriament hagi de relacionar-lo amb un corrent estètic per donar per bona aquesta part de la pregunta.

L'estudiant hauria de situar la seva creació a inicis del segle XX, en un moment de retorn a les formes clàssiques que s'allunyaven dels models romàntics tardans, hereus de Wagner o R. Strauss. Va ser una de les primeres partitures escrites segons el corrent neoclàssic.

L'estudiant pot identificar-la com la *Simfonia núm. 1*, op. 25 de Serguei Prokófiev, acabada de compondre el 1917, tot i que no és necessari que doni la data i l'autor. L'obra és coneguda com a "Simfonia clàssica", pel fet que Prokófiev s'inspirà en els models de les simfonies de F. J. Haydn i de l'escola de

---

Mannheim. Prokófiev ja era, en aquell moment, un pianista de renom conegut a Europa.

L'estudiant també pot indicar que és una de les partitures més conegudes de Prokófiev, que va compondre quan va retornar al Conservatori de Sant Petersburg per evitar anar a la Primera Guerra Mundial, durant l'estiu, com un exercici de composició. La va escriure en reducció per a piano per instrumentar-la després. Ell en va dirigir l'estrena, abans d'emigrar de Rússia.

L'estudiant podria establir una comparació amb l'expressionisme musical, l'impressionisme o el simbolisme francès, o també amb les primeres manifestacions del dodecafonisme per fer-ne veure les diferències estètiques.

15. PAU 2023 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

EXERCICI 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. C
2. D
3. A
4. C
5. A

B) Anàlisi estilística i contextual

(Segon moviment del *Quartet de corda Nº 14 en Re m ("La mort i la donzella")* de Schubert) . En aquest apartat, és necessari per a començar a puntuar que l'estudiant reconegui el gènere: **música de cambra per a quartet de cordes** i que associï aquesta obra a l'entorn del final del **classicisme o de principis del romanticisme** (0,5 punts). Més puntuació per aquells estudiants que hagin estat capaços d'adscriure geogràficament l'obra en l'entorn dels **països centreeuropeus** o **més concretament en la Viena romàntica de les primeres dècades del segle XIX** (0,3 punts). La màxima puntuació (1 punt) serà per aquells que, a més d'aquestes dades bàsiques, reiterin encertadament en alguna de les preguntes anteriors d'aquest exercici Nº2, és a dir, que al fragment esmentat li correspon la forma de **tema amb variacions** o una textura **homofònica en la presentació del tema**.

(Convindria que s'esmentessin les paraules i conceptes clau, assenyalats en negreta)

EXERCICI 2

Solucionari

A) Anàlisi formal i estructural

1. c

2. c

3. a

4. c

5. d

B) Anàlisi estilística i contextual

Tot i que la resposta pot ser molt lliure, convindria donar 0,5 punts si identifiquen l'obra, el grup i el corrent estilístic: «Stairway to Heaven», Led Zeppelin i rock-and-roll. Si faltés alguna d'aquestes parts, es restarien 0,15 punts. Com a plus poden citar els autors de la música i la lletra: Jimmy Page i Robert Plant, guitarrista i cantant del grup Led Zeppelin, respectivament.

Els altres 0,5 punts s'aconsegueixen si esmenten alguna de les qüestions següents:

- «Stairway to Heaven» ha estat una de les peces del rock més escoltades de tots els temps.
- La van compondre el 1970, però malgrat el seu èxit no van voler comercialitzar-la mai en un *single*. Forma part del disc *Zeppelin IV*. Aquest va ser un dels àlbums més venuts de la història del rock.
- El solo de guitarra elèctrica a la part final s'ha considerat un dels millors solos de tots els temps, interpretada amb una guitarra de dos mànecs. La casa Gibson comercialitzava un model que va ser la guitarra que emprà Page, amb algunes modificacions: la Gibson EDS-1275.
- Emmarcar l'obra dins del rock-and-roll: gènere musical fusió de diferents corrents i que neix als EUA a la dècada del 1950. El grup Led Zeppelin va aparèixer després que els Rolling Stones i els Beatles capgiressin el corrent en imposar-lo a Europa.
- Assenyalar la importància social del moviment rock-and-roll, l'atracció de la joventut, el món *hippy*, la revolució social després del Maig del 68... També es

pot esmentar l'aparició de la psicodèlia i altres corrents com a resultat d'una crisi i crítica social.

- S'ha especulat molt sobre el significat del text, molt abstracte, que barreja realitat amb somnis. El motiu principal és el d'una dona que veu brillar l'or i compra una escala per arribar al cel. Alguna vegada s'ha atribuït un significat satànic al text, però el mateix autor ho ha desmentit. Tot i això, es va comprar la casa on havia viscut l'ocultista Aleister Crowley.
- També s'especulà a fer sonar l'obra al revés, del final al principi. Hi havia qui va voler donar un missatge ocult del text. L'autor ho va desmentir molts anys després amb molta ironia, però encara hi plana una significació esotèrica entre alguns.
- El grup anglès Led Zeppelin va ser un dels grups més influents del rock dels anys setanta del segle XX. Fusionava diferents gèneres, com el *soul*, el *hard rock*, la música *indie* i el rock psicodèlic. Va ser un dels precedents del *heavy metal*.
- Led Zeppelin és el grup que va vendre més discs i que va obtenir més discs de diamant després dels Beatles.
- El nom del grup se'l van posar per riure's d'un bateria, que en escoltar els seus primers treballs els va dir que fracassarien i que els seus discs caurien com «un zepelí de plom».
- Un grup americà els va acusar de plagi d'aquesta obra. Es va desestimar la causa als jutjats.

17. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici 2.

A) Anàlisi formal i estructural

1. c
2. b
3. d
4. a
5. b

B) Anàlisi estilística i contextual

Tot i que la resposta pot ser molt lliure, convindria donar 0,5 punts si identifiquen l'obra i l'autor: Georg Friederich Häendel, "Piangerò la sorte mia",ària de l'òpera *Giulio Cesare*. Si assenyala la data d'estrena, 1724, es pot considerar un plus.

Els altres 0,5 punts s'han d'aconseguir si esmenten algunes de les qüestions següents:

- Es tracta d'una ària *da capo* barroca, en la qual els solistes solien fer ornamentacions quan repetien el *da capo*.
- És una òpera amb llibret italià, no caldria esmentar el nom del llibretista Nicola Francesco Haym. Händel, d'origen germànic –era conegut com el saxó– va introduir amb penes i afanys el gust per l'estètica de l'*opera seria* italiana a Anglaterra.
- Convindria esmentar alguna característica de l'òpera barroca, o també el que s'anomena *opera seria*, tot i que aquest títol era anunciat només com a "*opera*".
- Va ser una de les obres amb la qual Händel va aconseguir més èxit a Anglaterra, després de la bona acollida inicial que va tenir amb *Rinaldo*.
- L'òpera italiana va tenir un impacte social important a Anglaterra, tot i els alts i baixos. El públic tenia veritables deliris amb les *prime donne* i també amb els contratenors, que eren valorats a semblança de les estrelles actuals del cinema. Per atraure el públic, els empresaris contractaven els millors cantants. A *Giulio Cesare* van cantar dos dels més reconeguts: el *castrato* Senesino –en el paper de Giulio Cesar– i la soprano Francesca Cuzzoni –com a Cleòpatra.
- L'ària l'interpreta Cleòpatra, al tercer acte, quan sap que els seus exèrcits han estat vençuts per Ptolemeu i creu que perdrà la vida com a venjança.
- Les òperes de Händel van caure en l'oblit uns anys després de la seva mort, i pràcticament no es van tornar a recuperar fins a principis del segle XX, amb força canvis i sovint reinstrumentades.
- Poden parlar de la interpretació de la música antiga, amb criteris històrics informats.
- L'estudiant pot parlar de la relació entre text i música.
- Es pot donar per bo, també, si parlen sobre Händel, la seva importància dins la música barroca, i les seves obres instrumentals o els seus oratoris.

18. PAU 2022 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

A) Anàlisi formal i estructural

1. c
2. b
3. d
4. d
5. b

B) Anàlisi estilística i contextual

Fóra indispensable per aprovar aquest apartat que l'estudiant hagi identificat aquest fragment musical com a pertanyent a una **obra de petit format o de cambra** característic de **l'estil barroc**.

Millor qualificació per aquell estudiant que hagi pogut detectar el format característic de **trio-sonata barroca per a dos instruments solistes, i baix continu reforçat per un instrument baix de corda**.

Evidentment, màxima puntuació per aquí hagi observat –d'acord amb la pregunta plantejada a l'exercici 2- la **importància adquirida per l'instrument baix corda polsada –en aquest cas una tiorba- que adquireix un protagonisme polifònic similar a la dels dos violins solistes**.

També seria mereixedor d'excel·lència l'estudiant que identifiqui la peça com a **primer moviment allegro d'una *sonata da chiesa* amb entrades rigoroses en forma de cànon dels tres instruments solistes**

19. PAU 2021 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici núm. 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1 B – 2 D – 3 B – 4 C – 5 C

B/ Anàlisi estilística i de context

(*Juny,* sardana en Fa M per a cobla d'onze músics de Juli Garreta, composta el 1920). És imprescindible per a puntuar aquesta part que els estudiants cataloguin aquesta peça en el **gènere de la dansa tradicional catalana i més concretament de la sardana**. Fora d'aquesta primera identificació també és imprescindible que els estudiants reconeguin la tímbrica específica i el nom del grup instrumental que sol interpretar-la: la **cobla**. Evidentment, és per a nota si a més els estudiants poden enumerar alguns dels instruments més representatius de la cobla: el **flabiol**, el **tamborí**, el **tible**, la **tenora**, a banda de la trompeta, el trombó, el fiscorn i el contrabaix.

Quant a l'estil, fóra important que els estudiants poguessin vincular l'obra escoltada a una **tendència culta o noucentista** en la composició d'aquella dansa **pròpia de les primeres dècades del segle XX**, que sense perdre el seu caràcter popular i la funció d'una música pensada essencialment per ser ballada, ha incorporat, no obstant, procediments compositius propis de la música culta contemporània.

20. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici núm. 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1D - 2A - 3B - 4B - 5D

B/ Anàlisi estilística i de context

(*Hoy comamos y bebamos,* villancet d'ègloga de Juan del Encina recollit al *Cancionero de Palacio).* Els estudiants, per puntuar mínimament en aquest apartat, han d'identificar aquesta peça com a pertanyent al **gènere de música polifònica** d'estil **renaixentista**. A partir d'aquestes dades bàsiques podem passar a considerar, per damunt de l'aprovat, altres atributs com el fet de pertànyer al gènere de la **polifonia profana de caire popular** o el de circumscriure-la al **regnat dels Reis Catòlics**. La nota màxima serà per l'estudiant que hagi identificat la **forma de villancet amb tornada i estrofes** i un estil **homofònic o amb paral·lelisme de les veus.**

(paraules i conceptes clau en negreta)

21. PAU 2021 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

Respostes:

1B-, 2C-, 3A-, 4B-, 5D

B/ Anàlisi estilística i de context.

Fes un comentari d'aquesta peça intentant de donar resposta a cadascun d'aquests quatre conceptes: gènere, estil, context cultural i època en què va ser composta.

Donat el dramatisme d'aquesta peça, ben palès en les successives invocacions del cantant al nom de l'estimada, no hi hauria d'haver cap problema perquè l'estudiant pogués identificar-la com una **ària operística i que conseqüentment l'atribuís al gènere de música teatral**. Tampoc hauria de ser massa difícil que per inducció –l'esment ben clar al nom d'un personatge mític: Eurídice- arribés a la conclusió que la peça pertany al subgènere teatral d' **òpera seriosa**; i per idèntica metodologia observacional si bé gràcies a un nivell més elevat de coneixements d'història de la música l'estudiant podria concloure que a causa de la senzillesa, sobri dramatisme i serena grandesa, regularitat del fraseig i utilització de la forma rondó, aquesta ària queda lluny del virtuosisme vocal característics del període barroc i s'inscriu més aviat **en els postulats de l'òpera reformada de mitjans del segle XVIII que coincideix amb el moviment artístic de recuperació des d'una nova perspectiva de versemblança realista i d'exemplaritat moral l'art de l'antiguitat greco-romana (neoclassicisme) impulsat pel nou esperit il·lustrat que va recórrer i va fer-se especialment potent en aquella època.**

(paraules i conceptes clau en negreta)

22. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

Respostes:

1C – 2A – 3D – 4B – 5A

B/ Anàlisi estilística i de context

El *Prélude a l'après-midi d'un faune*, de Debussy, no és una obra gens fàcil de seguir i d'entendre per a un estudiant perquè trenca molts dels esquemes adquirits en l'escolta musical, però per això mateix pensem que és una obra especialment recomanable per a introduir l'alumnat en l'estètica de la música culta contemporània i per iniciar-lo en la relativització a què són sotmesos en aquesta música molts del esquemes constructius habituals. És important, per tant, que l'estudiant hagi percebut que es tracta d'una **música pertanyent al gènere orquestral inscrita dins de simfonisme o del poematisme simfònic tardoromàntic característic de finals del segle XIX**. És important també que l'estudiant –amb la simplificació dels conceptes necessària, a vegades, per a una millor comprensió– hagi relacionat la **llibertat del discurs melòdic i harmònic i la importància de la instrumentació i la tímbrica característiques d'aquesta obra amb l'impressionisme francès com a moviment pictòric i després musical**, encara que es valorarà especialment si més que amb l'impressionisme, l'estudiant ha estat capaç de vincular aquesta peça amb el **moviment cultural simbolista**, atesa l'adscripció personal del seu autor amb aquest corrent artístic, en especial en el seu vessant poètic.

23. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1C - 2A - 3C - 4C - 5B

B/ Anàlisi estilística i de context

En aquest apartat, és imprescindible per obtenir l'aprovat que l'estudiant identifiqui la peça com a **obra per a piano sol** i que li adjudiqui un estil i una època **posteriors al romanticisme**, a causa de la concisió del seu discurs i de la seva nuesa expressiva, estranys per complet a la projecció sentimental d'aquell estil característic de la música de bona part del segle XIX. A partir d'aquestes condicions mínimes per a un aprovat, millor nota per als estudiants que han estat capaços d'adscriure aquesta música íntima però, a la vegada, objectiva i distant, en l'àrea **d'una cultura musical francesa** ben delimitada en relació amb el postromanticisme germànic coetani. Millor qualificació encara per als que hagin observat el **ritme tranquil de dansa ternària o de vals lent** que posseeix la peça així com de la **indecisió de les harmonies modals** que conté, argument que hauria d'induir l'estudiant a ubicar aquesta obra dins el moviment de renovació del llenguatge musical **característic de finals del segle XIX i de començaments del XX**.

24. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1B-2B-3D-4B-5D

B/ Anàlisi estilística i de context

Els estudiants han de poder saber adscriure sense dificultat la peça escoltada al **gènere simfònic o per a gran orquestra** si bé tot precisant que no es tracta d'un moviment que formi part d'una simfonia sinó més aviat d'una peça breu, exempta, que malgrat no formar part d'un tot unitari sap disposar, no obstant de l'ampli material tímbric proporcionat per una orquestra moderna. Aquesta mateixa modernitat del contingent sonor hauria de fer reflexionar l'estudiant i fer-lo induir que es tracta d'un **estil musical propi del segle XIX, en termes generals romàntic** i més concretament, pertanyent al vessant de **música nacionalista** si es té en compte l'aire de **dansa** que posseeixen les melodies regulars i repetides amb què es troba confegida l'obra, així com les acceleracions i les retencions del tempo que caracteritzen la part central de la peça. Aquesta nova observació hauria de facilitar la delimitació d'una aproximació cronològica: **música pertanyent a la segona meitat del segle XIX** i una delimitació espacial: **es tracta de música centreeuropea basada en melodies populars d'alguna d'aquelles regions.**

Així penso que la puntuació hauria d'anar augmentant en funció de la capacitat de concreció inductiva de l'estudiant des del més genèric i abstracte: **gènere orquestral o simfònic, nacionalisme,** al més particular i concret: **dansa, Centre-Europa, música popular zíngara o hongaresa.**

25. PAU 2019 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1/d - 2/c - 3/d - 4/a - 5/d

B/ Anàlisi estilística i de context

El caràcter molt incomplet de l'audició: el començament del *Bolero* per a orquestra de Maurice Ravel impedirà a l'estudiant, de ben segur, de poder entendre tot el significat d'aquesta obra. També li impedirà de contextualitzar-la dins l'interès que el gènere del *ballet* va tenir en els compositors del primer terç del segle XX i que va irradiar-se a tot arreu des del seu centre, la ciutat de París. Els compassos reproduïts amb prou feines permeten entendre que es tracta d'una obra per a orquestra, ja que l'audició acaba quan tot just ha intervingut la corda, i tot podria fer pensar que es tracta d'una obra de cambra amb protagonisme dels instruments de vent i sobre un ritme obstinat de la caixa i el tambor.

Malgrat el treball que l'estudiant se suposa que haurà dut a terme amb el professor a l'aula, fins i tot en el cas que no arribi a identificar el títol o el compositor de la peça, a l'estudiant —com a mínim— se li ha de poder exigir que s'hagi fixat en algunes coses, com ara els exemples següents: el ritme obstinat de la percussió —provinent del ritme de la dansa espanyola que dona títol a la peça—; el protagonisme aïllat dels instruments de vent, que intervenen un darrera l'altre o de forma aparellada; la repetició constant dels dos temes de què consta l'obra; el persistent compàs ternari; la immobilitat harmònica, i l'inici d'una corba d'increment quantitativa de la dinàmica, que és, precisament, una de les característiques distintives d'aquest exercici de monotonia i concisió compositiva de Ravel.

També es pot exigir a l'estudiant que sigui capaç d'ubicar aquesta obra de naturalesa mecànica i desposseïda de tota retòrica de subjectivisme post-romàntic en el context estètic de la música de la primera meitat del segle XX i dins d'un neotonalisme ordenat i sobri que l'allunya igualment de l'atonalisme expressionista germànic de la primera dècada del segle. A més a més, una de les altres inferències que pot fer l'estudiant és la següent: la omnipresència rítmica pot fer pensar que es tracta d'una música que pertany al gènere del ballet.

26. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2/

A/ Anàlisi formal i estructural

1. *d*) 2. *c*) 3. *a*) 4. *d*) 5. *c*)

B/ Anàlisi estilística i de context

La percepció de la maduresa expressiva aconseguida per les sonates per a piano de Beethoven és una competència bàsica l'adquisició de la qual és fonamental en qualsevol estudiant de batxillerat artístic. Malgrat que –com és el criteri general seguit en aquestes proves– no és exigible que l'estudiant hagi d'identificar ni l'autor ni l'obra concrets de què es tracti, **sí és recomanable que entengui el discurs i la retòrica pròpies d'una forma de sonata instrumental clàssica** en la manera en què són paradigmàticament presentades en l'obra d'un dels mestres fonamentals d'aquell període. En l'escolta proposada hem sentit l'exposició de la *Sonata patètica* de Beethoven, i fóra bo que l'estudiant hagués observat **la introducció lenta reflexiva així com el bitematisme característic de l'allegro de sonata amb una breu coda que recupera el material introductori** abans d'encetar la secció del desenvolupament. És important que l'estudiant hagi pogut contextualitzar la peça **dins l'estil clàssic vienès de finals del segle XVIII.** El corrector ha de ser especialment generós en el cas dels estudiants que hagin observat la importància dels **valors dinàmics i dels contrastos expressius** en aquesta peça.

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1D- 2D- 3C- 4C- 5A

B/ Anàlisi estilística i de context

En aquesta obra és important que l'estudiant hagi pogut observar el caràcter d'obertura simfònica amb dos temes complementaris que omplen els cinc minuts de música escoltada. La brevetat del fragment no permet reconèixer si es tracta efectivament del preludi d'una òpera, de la introducció lenta d'una simfonia o del començament d'un poema simfònic, però de totes maneres la popularitat del tema inicial que constituirà la melodia del "Cor dels pelegrins" dóna motiu perquè l'estudiant estableixi pel seu compte alguna forma d'inferència que el porti a decidir que es tracta dels primers compassos de *Tannhäuser* de Richard Wagner, amb el caràcter teatral de posada en situació dramàtica que aquest fragment comporta.

Del que no hi ha però dubtes és la necessària adscripció del compassos escoltats a una estilística d'instrumentació, de concepció regular del fraseig en arc i d'articulació llarga, sostinguda i homogènia del so que són propis d'una fase avançada del romanticisme, fets que queden corroborats pel contrast entre el diatonisme del tema inicial (el valor del cant o de la marxa col·lectives com emblemes de veritat antiga, objectiva i compartida) i el cromatisme expressiu de la veu subjectiva, de l'anhel insatisfet del qui se sent obligat a situar-se al marge d'aquella escena, aspectes que tradueixen la bipolaritat característica del sentiment romàntic.

28. PAU 2018 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

A) Anàlisi formal i estructural

1a - 2a - 3d - 4c - 5d

B) Anàlisi estilística i contextual

És important que l'estudiant s'adoni que es tracta d'unaària operística, és a dir, d'una peça vocal exempta amb acompanyament instrumental dins d'un dels gèneres d'entreteniment de la música profana; és igualment important que l'estudiant desmarqui totalment l'estil d'aquesta de l'estil de l'ària barroca *da capo*, així com de qualsevol tipus de relació expressiva amb la tradició de l'*opera seria* italiana; la senzillesa d'una melodia mancada pràcticament d'ornamentació hauria de dur l'estudiant a pensar que es tracta d'una ària per a soprano pertanyent al gènere de l'*opera buffa*. I per altra banda, la regularitat del fraseig, la freqüència de les cadències, així com el destacat protagonisme dels instruments de vent dialogant amb la veu de la cantant i sobre un fons d'acompanyament en *pizzicato* de la corda —ària de serenata d'un solista acompanyat d'una guitarra— són elements prou eloqüents que haurien de conduir l'estudiant a pensar que es tracta d'una arieta operística còmica o tendrament sentimental pertanyent de ple al classicisme vienès de les darreres dues dècades del segle XVIII.

29. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural

1D - 2B - 3C - 4A - 5C

B/ Anàlisi estilística i de context

Els estudiants haurien de saber ubicar la peça escoltada *Space Oddity* del cantant, actor i instrumentista David Bowie dins el corrent del *Glam Rock* (o *Glitter Rock*, com es coneixia a Estats Units) característic de començaments dels anys 70 del segle XX, en què els músics a més de practicar rock progressiu i simfònic es presentaven davant del públic accentuant el seu paper d'icones visuals andròginies de la cultura popular, amb robes i maquillatges espectaculars i botes de plataforma que desafiaven els rols sexuals habituals de la societat convencional, i que tindrien gran impacte a Gran Bretanya en el *Punk Rock* de finals dels 70.

L'estudiant igualment hauria de ser capaç de contextualitzar aquesta obra en l'escenari de la carrera espacial dels Estats Units que havia de culminar amb l'allunatge de la nau tripulada Apol·lo 11 aquell mateix estiu de 1969, tan sols uns dies després de la publicació del single *Space Oddity,* i també de la influència de films com *2001: a Space Odyssey* (1968) de Stanley Kubrick.

Space Oddity mostra un ric arranjament de sonoritats electroacústiques sintetitzades de gran novetat en l'època i compta amb la tècnica d'enregistrament de les mateixes melodies en pistes sobreposades a l'octava a càrrec del mateix cantant, així com amb un text imaginatiu de ciència-ficció d'inspiració no aliena a la pròpia experiència del cantant amb el consum d'estupefaents que tant havia arrelat en la música pop d'aquells anys, reblerts amb la utopia de l'autorealització dels joves.

30. PAU 2018 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

Apartat A/ 1/B- 2/C- 3/D- 4/B- 5/C

Apartat B/
En aquest apartat convindria que l'estudiant deixés establert la pertinença de la peça a la música de teclat amb l'ambivalència que aquest terme té en la música d'aquella època: conseqüentment es valorarà l'observació que la música malgrat trobar-se originàriament vinculada al clavicèmbal o similars, ha passat al repertori pianístic.
L'estudiant haurà d'haver vist l'adscripció de la peça al barroc tardà amb la síntesi que es fa de la textura polifònica sobre una base d'harmonia tonal perfectament establerta. Igualment es valorarà el fet que s'hagi situat aquesta fuga a quatre veus en un context formal format per la parella característica: preludi-fuga sobre la base d'una mateixa tonalitat i modalitat compartides. De nota, la descripció succinta d'aquesta peça amb la distinció entre subjecte i contra subjecte. No es demana mai, com a norma general, la identificació exacta de la peça ni anomenar el seu autor però, com es tracta d'una de les peces del llistat d'audicions, aquest fet es valorarà pel que fa a la definició del context cultural en què l'obra s'inscriu, i la finalitat didàctica a la qual obeeix.

31. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici 2

1/C - 2/C - 3/C - 4/D - 5/A

Apartat B:

Pertinença de la peça escoltada al gènere característic del romanticisme alemany del *lied* per a veu i piano. És fonamental que l'estudiant hagi observat l'estreta correspondència establerta entre el text i la música –amb la importància que aquests textos atorguen als temes fantàstics o manllevats de la mitologia germànica. És indispensable que l'estudiant hagi ubicat l'adscripció d'aquesta peça al romanticisme amb l'obertura del músics d'aquest període vers altres disciplines artístiques: literatura, arts plàstiques, vers el món interior del "Jo" o vers el nacionalisme cultural.

32. PAU 2017 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2 (4 punts en total)

A) Anàlisi formal i estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat val 0,6 punts. Per cada resposta equivocada s'han de restar 0,1 punts.)

1C - 2A - 3C - 4B - 5C

B) Anàlisi estilística i contextual (1 punt en total)
Aquest exercici té caràcter obert, a partir dels eixos invariables proposats: gènere, estil, època i context històric, que tindrà com a base les ampliacions o reflexions explicatives del professor/a de la matèria derivades del nucli central de l'audició musical. Així, deixem a criteri del corrector la qualificació global d'aquesta part, que en tot cas ha de satisfer uns mínims imprescindibles: es tracta d'unaària o duet per a dues veus solistes amb participació igualment destacada del cor, que pertany a una òpera italiana de mitjan segle XIX, molt característica del moment de transició que es va produir dins d'aquell gènere i en aquell país, entre el romanticisme i els nous corrents realistes que s'anaven imposant tant en la literatura com en les arts plàstiques en part motivats pel moviment cultural de compromís social i polític representat pel *Risorgimento.*

33. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2 (4 punts en total)

A) Anàlisi formal i estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restaran 0,1 punts.)
1B - 2C - 3C - 4D - 5C

B) Anàlisi estilística i contextual (1 punt en total)
Aquest exercici té caràcter obert a partir dels eixos invariables proposats: gènere, estil, època i context històric, i tindrà com a base les ampliacions o reflexions explicatives del professor/a de la matèria derivades del nucli central de l'audició musical. Així, deixem a criteri del corrector la qualificació global d'aquesta part, que en tot cas ha de satisfer uns mínims imprescindibles: reconèixer que es tracta d'un gènere de música religiosa, adreçada a magnificar la litúrgia amb motiu de la celebració de les grans festivitats religioses mitjançant la incorporació de parts polifòniques en el si del cant gregorià. L'estudiant ha d'haver sabut reconèixer que es tracta d'un *organum* a quatre veus, pertanyent a l'escola de Notre Dame amb tres parts superiors que ornamenten de forma melismàtica, i seguint els preceptes dels modes rítmics, la veu inferior portadora de la melodia gregoriana original. Haurien de reconèixer, pel que fa al context, la coincidència d'aquest estil dels compositors de l'*ars antiqua* de la catedral parisenca amb els progressos de l'arquitectura gòtica.

34. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2 (4 punts en total)

A. Anàlisi formal-estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada s'han de restar 0,1 punts)

1) A

2) B

3) B

4) C

5) A

B. Anàlisi estilística i de context (1 punt en total)

En aquest apartat donem la màxima llibertat perquè l'estudiant elabori un comentari ben redactat i que sigui mínimament coherent amb els apartats que se li demana de respondre. Així, ha de quedar clar que es tracta, com a gènere, de música per a quartet de corda, i és imprescindible que l'estudiant esmenti els quatre instruments que integren el conjunt (primer i segon violins, viola i violoncel); quant a l'estil, és així mateix necessari que l'estudiant adscrigui aquest moviment a l'estil plenament clàssic caracteritzat, entre d'altres característiques, per la regularitat del fraseig construït preferentment en períodes de quatre compassos i processos cadencials al final de cada un, i per la paritat o importància similar atorgada a les quatre parts del conjunt; també fóra bo que entenguessin el moviment escoltat (adagio construït amb la forma de tema amb variacions) integrat dins del conjunt d'una obra formada preferentment de quatre moviments amb un esquema: 1r. moviment, *allegro*; 2n. *lento*; 3r. *menuetto* o *scherzo,* i 4t. *allegro*; i millor puntuació per als estudiants que descriguin la música per a quartet del període clàssic com el paradigma del que més endavant seria considerada música "pura" o "absoluta", és a dir, música autònoma en ella mateixa i desvinculada de qualsevol referència argumental, literària o representativa.

35. PAU 2016 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici núm. 2 (4 punts en total)

A) Anàlisi formal i estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat valdrà 0,6 punts. Per cada resposta equivocada s'han de restar 0,1 punts).

1C - 2D - 3A - 4B - 5D

B) Anàlisi estilística i contextual (1 punt en total)

Aquest exercici té caràcter obert a partir dels eixos invariables proposats: gènere, estil, època i context històric, i tindrà com a base les ampliacions o reflexions explicatives del professor/a de la matèria derivades del nucli central de l'audició musical. Així, deixem a criteri del corrector la qualificació global d'aquesta part, que, en tot cas, ha de satisfer uns mínims imprescindibles: música nord-americana popular de la primera meitat del segle XX per a *big band*; es podria admetre que *Caravan* és un tema de jazz en l'estil de *swing*, si bé seria molt més exacte ubicar aquesta peça dins l'estil popular de l'orquestra d'Ellington propi dels anys 30, anomenat *jungle* i que es caracteritza per evocacions coloristes d'essència oriental o africana que es barregen amb elements de la pròpia "jungla" urbana. De tota manera, bona puntuació per a aquells estudiants que hagin estat capaços de reconèixer el poder evocador i la màgia visual de *Caravan* en suscitar imatges que són coherents amb la idea del títol d'aquesta música.

36. PAU 2016 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

37. PAU 2015 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2 [4 punts en total]

A) Anàlisi formal i estructural [3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restaran 0,1 punts]

1/ A
2/ C
3/ A (Els tres temes van apareixent clarament i distintament un rere l'altre amb marcades articulacions cadencials, la qual cosa imposa l'opció **A** com a única correcta. No obstant això, el fet de la semblança de fesomia entre el primer i el segon tema, així com el fet que es vagin escoltant reminiscències del primer mentre s'exposa el segon, són factors dignes de ser considerats i que poden dur a pensar que no sigui del tot incorrecta l'opció **C** per a aquest exercici. Així, personalment em decantaria per decidir que **als estudiants que hagin triat l'opció C, no solament no se'ls penalitzi sinó que se'ls qualifiqui amb 0,3 (la meitat de la puntuació reservada a aquest exercici).**
4/ D
5/ A

B) Anàlisi estilística i contextual [1 punt en total: 1/0,25 punts, 2/0,75 punts]

1/ B, forma progressiva on a l'enunciat de cadascun dels temes els succeeix immediatament breus transformacions de la seva fesomia original (inacceptables les opcions A i D).

2/ En aquest apartat donem la màxima llibertat perquè l'estudiant redacti un comentari ben escrit i que sigui mínimament coherent amb els apartats que se li demana de respondre. Gènere: La precisió que s'introdueix en la pregunta referent al suggeriment d'idees poètiques hauria d'induir la resposta correcta, és a dir, que es tracta d'un poema simfònic; no obstant això, tampoc es podria considerar un error que l'estudiant digués que es tracta d'un moviment simfònic. Quant a estil, és imprescindible reconèixer que es tracta de música romàntica (i no de música clàssica) i que busca expressar els sentiments o caracteritzar situacions; mostra riquesa harmònica i diversitat tímbrica o virtuosisme instrumental. Millor puntuació per a l'estudiant que observi altres característiques, com l'absència de la direccionalitat de la simfonia clàssica o la importància dels elements motívics, com la quarta melòdica ascendent que escoltem en la introducció, que constituirà el cap dels temes A i B. Quant al context, fóra bo que l'estudiant assenyalés la connexió d'aquesta música amb el moviment romàntic en general o fins i tot amb el nou realisme literari que començarà a introduir-se a partir de la segona meitat del segle XIX, i que el caràcter programàtic de l'obra pot ser-ne una mostra. No és imprescindible que l'estudiant identifiqui el nom de l'autor ni de l'obra.

38. PAU 2015 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici núm. 2 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts)
Cada apartat contestat correctament valdrà 0,6 punts. Per cada resposta errònia en els primers quatre apartats, es restaran 0,1 punts

1/ B
2/ A
3/ A
4/ D
5/ C

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) 1/ 0,5 punts; 2/ 0,5 punts.

1/ C. Perquè puntuï aquesta pregunta amb 0,5 punts s'ha d'haver marcat la resposta correcta i haver descrit almenys una propietat del *rock progressiu*: subgènere del rock aparegut al final dels anys 60 i que va desenvolupar-se especialment durant la primera meitat dels setanta. L'adjectiu *progressiu* fa referència al seu caràcter innovador (entès com un "progrés" de la música rock): importància concedida a la instrumentació, i al contingut més profund i reflexiu de les lletres de les cançons, així com al concepte més estructural de les peces unides en un disc unitari, temps més lents allunyats del ritme marcat del rock ballable, influència del blues i del jazz, etc.

2/ És important, atesa la complexitat expressiva d'aquesta música i la seva denúncia de situacions socials d'injustícia, que l'estudiant hagi pogut comentar a classe el significat de la paraula *wall* com a sinònim d'incomunicació entre les persones –o entre els interessos dels professors i els interessos dels alumnes– a causa de l'aïllament de l'individu que la nostra societat ha anat bastint maó a maó a través de totes les seves institucions més emblemàtiques, entre elles i en concret, l'educativa. L'estudiant, per puntuar en aquest apartat de l'exercici, ha d'haver entès el sentit metafòric del "maó" i del "mur" i ha d'haver desenvolupat lliurement la seva reflexió al voltant d'aquest tema.

39. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2

Exercici 2 [4 punts en total]
A/ Anàlisi formal-estructural [3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restaran 0,1 punts.]

1/B
2/D
3/D
4/A
5/C

B/ Anàlisi estilística i de context [1 punt en total]
En aquest apartat donem la màxima llibertat perquè l'estudiant redacti un comentari ben redactat i que sigui mínimament coherent amb els apartats que se li demana de respondre. Així, ha de quedar clar que es tracta d'un moviment simfònic (i no d'un poema simfònic exempt) i que conseqüentment es troba integrat dins d'un conjunt unitari del qual formen part la resta de moviments; també ha de quedar clar l'estil característic del simfonisme de finals del segle XIX integrador que concilia la tradició musical clàssica i romàntica austroalemanya amb els nous estils emergents derivats de la integració de referències i associacions programàtiques d'origen literari o autobiogràfic i que es manifesten en l'alentiment del ritme de la simfonia clàssica, la sonoritat a vegades grandiloqüent de l'orquestra, i la varietat i subtilesa en l'ús de la instrumentació. Finalment, fóra convenient d'augmentar la puntuació d'aquells estudiants que hagin sabut identificar l'autor, Gustav Mahler, l'obra (tercer moviment de la Simfonia núm. 1, "Tità"), assenyalant-ne alguna característica descriptiva, i que l'hagin sabut emmarcar en el context de la cultura finisecular vienesa, marcada per una intensa interrelació de les disciplines artístiques i la presència de grans escriptors, pintors, filòsofs i científics coetanis de Mahler.

40. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici Nº 2 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts.

1/ C
2/ A
3/ B
4/ B
5/ D

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total)

És important que els estudiants siguin capaços de confegir un comentari coherent en el qual no manquin les principals característiques de la peça escoltada, *Stella Splendens*

Gènere: música paralitúrgica de dansa
Forma: virolai, textura a dues veus polifòniques
Unitat superior: *Stella Splendens* es troba dins còdex miscel·lani *El Llibre Vermell de montserrat*
Lloc on es va recopilar: Monestir de Montserrat. La interpretaven els pelegrins que arribaven a aquell monestir
Estil general: *Ars Nova*
Període històric: finals del segle XIV

41. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restarà 0,1 punts al total)

1/ A
2/ D
3/ D
4/ C
5/ C (en aquest apartat la manera com està redactada la pregunta podria fer acceptable l'opció b/ ja que en realitat al llarg del desenvolupament sí que és cert que escoltem reminiscències d'un tema que ha aparegut en la introducció lenta (de la qual només s'ha sentit el final) però que, en canvi, havia estat del tot exclòs en l'exposició bitemàtica de l'*allegro*. Es tracta doncs, d'un tema nou i per tant la tria de l'opció b/ per part de l'alumne s'ha de considerar igualment com a correcta).

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total)

1/ C (El fragment escoltat s'inscriu en una forma general d' *Allegro* de sonata amb introducció lenta i doble exposició de la secció expositiva. El desenvolupament que té lloc després a partir del material expositiu fa preveure que després d'aquest desenvolupament hi haurà una tercera secció (reexposició) i la coda que conclourà la forma general del moviment

2/ Es tracta d'un fragment (final de la introducció- exposició i desenvolupament) del primer moviment de la Simfonia Nº103 en Mi bemoll M "redoblament de timbals" de Joseph Haydn. N'hi ha prou que l'alumne situï la vida d'aquest compositor entre la tercera dècada del segle XVIII i la primera del XIX, i esmenti la seva nacionalitat austríaca. Fer constar que l'obra pertany al grup de les anomenades "simfonies londinenques" compostes amb motiu de les dues visites del compositor a la capital anglesa. L'estudiant ha de saber reconèixer que l'obra pertany a l'estil clàssic i ha d'esmentar almenys dues de les característiques fonamentals d'aquest estil: ple desenvolupament de l'escriptura orquestral; equilibri del fraseig melòdic amb l'articulació clara de la frase amb un primer període antecedent i un segon període conseqüent; desaparició definitiva del baix continu substituït per la sonoritat sostinguda dels instruments de vent; bitematisme característic de la forma sonata amb un primer tema en la tonalitat fonamental i un segon en la tonalitat de la dominant en la secció expositiva, mentre ambdós són reexposats en la tonalitat fonamental en la secció final.

42. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2

Exercici 2

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restarà 0,1 punts al total)

1/ C
2/ D
3/ B
4/ B
5/ C

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total). 1/ 0.5 punts. 2/ 0,5 punts

1/ C
2/ En tractar-se d'una obra del llistat, i d'una òpera inclosa dins el cànon d'obres d'obligat coneixement, els estudiants haurien d'identificar tant el compositor: Wofgang Amadeus Mozart, com també l'autor dels llibrets de la trilogia d'òperes còmiques: *Le nozze di Figaro*, *Don Giovanni*, i *Così fan tutte,* Lorenzo da Ponte.

També haurien de saber que el personatge de Don Juan, arquetip de la literatura i de la música universals, té un origen hispànic, ja que apareix per primera vegada en l'obra *El burlador de Sevilla y convidado de piedra,* del dramaturg barroc Tirso de Molina.

Entre les característiques psicològiques més sobresortints del personatge de Don Juan en l'òpera de Mozart, els estudiants haurien de recordar-ne almenys dues: la seva desenfrenada violència en la satisfacció de l' impuls sexual, i la seva gosadia i afirmació vitals que el fan immune a qualsevol mena de penediment.

43. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta errònia en els primers quatre apartats, es restaran 0,1 punts)

1/ A
2/ C
3/ D
4/ A
5/ B

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) 1/ 0,5 punts; 2/ 0,5 punts.

1/ D. Perquè puntuï aquesta pregunta amb 0,5 punts s'ha d'haver marcat la resposta correcta i haver descrit almenys una propietat del *concerto grosso*: per exemple, l'alternança de seccions tutti/solisti, la presència del baix continu, la dinàmica per terrasses contrastades d'intensitat, el nexe d'unió estructural del *ritornello*, la successió allegro-lento-allegro, etc.
2/ com és una de les obres del llistat l'alumne ha de ser capaç d'identificar-la així com també el seu autor, i per tant per poder començar a puntuar s'han d'haver contestat correctament aquestes dues qüestions. Obra: **Concert de Brandenburg núm. 5 en Re M.** Autor: **J. S. Bach**. (contestar ambdues qüestions és un 0'25). L'altra 0,25 s'aconsegueix adscrivint la música a l'estil barroc i exposant alguna de les característiques generals d'aquest estil : predomini dels contrastos, la presència del baix continu, evolució del discurs instrumental mitjançant la progressió harmònica, autonomia del gènere instrumental, presència del *ritornello*, etc. L'important és que l'estudiant doni almenys una raó per la qual ha decidit que es tractava de l'estil barroc.

44. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici Nº 2 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta errònia en els primers quatre apartats, es restaran 0,1 punts)

1/ D
2/ A
3/ D
4/ B
5/ D

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) 1/ 0,5 punts; 2/ 0,5 punts.

1/D
2/ En tractar-se d'una de les obres del llistat, l'estudiant hauria de ser perfectament capaç d'identificar el títol de l'obra: el preludi de **La traviata** i el seu autor: **Giuseppe Verdi**. No obstant, si no els saben sí que és recomanable que diguin que per la seva brevetat i concisió es tracta d'una obertura d'òpera, una peça d'intens caràcter concís i dramàtic i pensada per introduir l'acció teatral que tot seguit es durà a terme. Cal també que tinguin molt clara –i això sí que fóra imprescindible per a la puntuació d'aquest apartat- la seva ubicació en el romanticisme, encara que sigui de forma molt general i sense precisar si es troba adscrita a la primera segona meitat del segle XIX.

45. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2

Exercici Nº 2 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta errònia en els primers quatre apartats, es restaran 0,1 punts)

1/ A
2/ A
3/ D
4/ A
5/ C

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) 1/ 0,5 punts; 2/ 0,5 punts.

1/B
2/ En ser una de les obres del llistat, l'estudiant hauria de saber identificar tant el seu títol: **Cançó i dansa nº8** com el seu autor: **Frederic Mompou**. També ha de ser perfectament capaç d'adscriure aquesta obra -malgrat haver estat composta en una època tan tardana com el 1946- a l'ambient cultural de la Barcelona anterior a la guerra civil quan dins el clima neonoucentista de l'època havia estat freqüent la interpretació estilitzada dels materials musicals tradicionals. L'intimisme de l'expressió, l'elegància de la factura, la distanciació envers el document de base que és filtrat per una sensibilitat refinada i cosmopolita, i la influència de la música francesa en les formes d'harmonitzar són algunes dels atributs estilístics d'aquesta música que l'estudiant hauria der capaç d'apreciar

46. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

Exercici 1

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts en total. Cada apartat correctament contestat, 0,6 punts. Per cada resposta equivocada es restarà 0,1 punts al total)

1/ C
2/ D
3/ A
4/ C
5/ D

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total)

Esquema general del moviment: **A-B-(a,b)-B-A'.** Per començar a valorar aquesta part, l'alumne ha d'haver estat capaç de percebre una estructura bàsica amb dos elements temàtics que delimiten les seccions A i B. Màxima puntuació per qui hagi descobert que es tracta d'una estructura simètrica
Gènere i estil: homofonia, tonalisme, cromatisme modal (ús de les harmonies sobre el sisè i el setè graus augmentats en el mode menor per a les repeticions del tema B). Aquí és indispensable que l'alumne hagi descartat l'experimentalisme, i el contrapunt com a procediments
Context i època: Es tracta del Segon moviment (Nocturn) del Quartet **Vistes al mar** d'Eduard Toldrà. S'acceptarà com a correcta una resposta breu amb el títol de l'obra i on consti que Eduard Toldrà és un compositor català pertanyent a la primera meitat del segle XX. L'adscripció de l'obra a l'atmosfera del noucentisme cultural propi de la Catalunya dels anys vint és suficient. Esmentar alguna característica d'aquest moviment cultural i estètic: claredat i equilibri de les formes, mediterranisme dels temes, reivindicació dels oficis tradicionals, afirmació del viure urbà, etc.

Especialment s'ha de valorar la correcció i coherència del breu redactat on s'ha de saber encabir alguns dels aspectes abans assenyalats segons el criteri del corrector

Exercici Nº 2 (2 punts en total. Puntuació d'aquest exercici: 1/ 0,5 punts; 2/ 0,5 punts; 3/ 1 punt)

1/ Veu doblada: possibilitat tecnològica d'enregistrament de la veu d'un cantant en múltiples pistes independents que poden ser després manipulades a voluntat per ser reproduïdes simultàniament, creant l'efecte sonor de multiplicació d'aquella única veu solista

2/ *mainstream*. Anglicisme que literalment significa "corrent principal" i que s'utilitza en el context de la música moderna per designar l'obra d'aquells cantants o grups que disposen de grans mitjans per ala seva producció i comercialització i que arriben fàcilment al públic

3/ La crítica ha quedat obsoleta a partir de la introducció de les noves tecnologies en la recepció de la música. Aspectes positius: el crític com a expert orientador de les tendències, com a periodista redactor de prèvies o d'entrevistes. Aspecte negatiu: el

crític com a jutge amb criteri que certifica la qualitat o falta de qualitat d'una obra musical. Negació per tant de l'ofici de crític.

Exercici Nº 3 (4 punts en total. Cada un dels deu apartats correctament contestats d'aquest exercici valdrà 0,4 punts).

1/ B
2/ A
3/ D
4/ A
5/ A
6/ B
7/ C
8/ C
9/ B
10/ D

47. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

48. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

49. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

Exercici 1 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat contestat correctament: 0.6 punts. Per cada resposta equivocada es restarà 0,1 punts)

1. B
2. D
3. A
4. C
5. D

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) (1 punt en total. En aquesta pregunta es valoraran amb una puntuació lleugerament més alta (0,3) les respostes correctes dels apartats de **forma** i **estil** perquè són els que estan vinculats més directament amb l'anàlisi auditiva)

Forma: En tractar-se de la segona secció (allegro) de la obertura d'una òpera de Rossini, es busca que l'estudiant sigui capaç de reconèixer clarament les dues parts: temes A i B que un cop enunciats tornen després a repetir-se, creant una estructura en forma sonata sense secció central dedicada al desenvolupament. Per tant, l'estudiant ha de descobrir aquesta estructura reexpositiva AB-A'B' (0,3)

Gènere: Malgrat la popularitat d'aquest fragment (allegro de l'obertura de **Il barbiere di Siviglia** de Rossini) no és imprescindible que l'estudiant l'hagi reconegut; no obstant el que sí cal és la classificació del fragment dins del gènere orquestral simfònic (0,2)

Estil: intencionadament hem limitat la possible vaguetat en la resposta d'aquesta pregunta introduint una oposició clara d'estils entre els quals l'alumne pugui optar. L'adscripció del fragment al classicisme és evident per molts motius: desaparició del baix continu, precisió de les funcions tonals, personalitat destacada i contrastada dels temes en un bitematisme propi del classicisme madur, canvis graduals d'intensitat mitjançant l'ús del *crescendo*, homogeneïtat del teixit simfònic, etc. En toc cas, mentre s'exposi una sola de les raons esmentades és suficient per aprovar aquest apartat (0,3)

Context: època **:** l'adscripció d'aquest fragment a finals del segle XVIII o a la primera meitat del segle XIX seria perfectament admissible per les consideracions estilístiques esmentades. La seva identificació com a música d'entreteniment o d'esbarjo amb un marcat caràcter profà és vàlida i el reconeixement precís del seu origen italià mereixeria la màxima puntuació. (0,2)

50. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Exercici 1 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat contestat correctament: 0.6 punts. Per cada resposta equivocada en els apartats 1-4 es restarà 0,1 punts)

1/ D
2/ A
3/ C
4/ A
5/

a) l'amor es compara a un ocell rebel i a un gitanet
b) la característica que ambdós comparteixen és la inconstància, la lleugeresa o volubilitat del desig
c) la tesi defensada per la protagonista és que en el desig amorós subjecte i objecte del desig no es comporten ni senten de la mateixa manera: el desig d'un sol despertar la indiferència de l'altra i a l'inrevés. En aquest sentit, la protagonista adopta el perfil psicològic de seductora, de persona que vol conquerir eròticament la voluntat de l'altre sense cap concepció espiritual de l'amor
d) l'erotisme i sensorialitat de la protagonista es troba il·lustrada per una sèrie de característiques musicals: l'exotisme de **l'acompanyament (havanera)** evocador de la intensitat passional atribuïda a les latituds meridionals o antillanes, exotisme que també s'estén a la utilització d'instruments de percussió com la **pandereta**; la **veu de mezzo**, aparentment més carregada d'expressivitat sensual que l'espiritualitat romàntica de la veu de soprano; la **corba melòdica cromàtica, ondulant i descendent** del cant de la protagonista, suggeridora de la seva força eròtica.

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total) (1 punt en total. En aquesta pregunta es valoraran amb una puntuació lleugerament més alta (0,3) les respostes correctes dels apartats de **forma** i **estil** perquè són els que estan vinculats més directament amb l'anàlisi auditiva)

Forma: En la forma, és molt important que l'estudiant hagi percebut l'estructura global binària de l'havanera: A-A, formada per una secció que és repetida a continuació. També és interessant que dins d'A hagi entès el joc entre la intervenció de la solista (a-a) i la intervenció del cor (a'). Qualificació més alta per aquells alumnes que hagin observat en la segona meitat d'A el nou material temàtic presentat per la protagonista (b) i que és repetit a continuació pel cor (b') (0,3)

Gènere: per tractar-se d'una peça tan coneguda, no és d'estranyar que la identifiquin com l'havanera de l'òpera **Carmen** de Bizet. No obstant, l'important és que puguin atribuir-la al gènere operístic francès a causa de les característiques dramàtiques de la peça, el caràcter profà del text i de la presència del cor (0,2)

Estil: és important que l'alumne sigui capaç de vincular aquesta peça al realisme com a moviment artístic i que basi el seu raonament tant en les característiques allunyades del romanticisme –no es podrà admetre l'adscripció de la peça a l'estètica barroca o

clàssica- que podem detectar en el text, com en la voluntat localista musical: acompanyament i l'ús d'instruments exòtics, i en la voluntat representativa d'un tipus de personatge nou en l'òpera com és la figura de la *femme fatale* (0,3)

Context. Època: d'acord amb l'apartat anterior, és important que l'alumne pugui situar aquesta obra en el context teatral segona meitat del segle XIX., com a obra adreçada a la burgesia parisenca coetània del triomf del moviment realista. Meridionalitat de la música francesa d'aquesta època. Pertinença de l'òpera Carmen al gènere d'*opéra-comique* més sensible a reflectir la psicologia dels personatges, que no pas el gran espectacle de la *Grande-opéra* (0,2)

51. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

52. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Exercici 1 (4 punts en total)

A/ Anàlisi formal-estructural (3 punts. Cada apartat contestat correctament: 0.6 punts. Per cada resposta equivocada es restarà 0,3 punts)

1/ B
2/ D
3/ D
4/ C
5/ A

B/ Anàlisi estilística i de context (1 punt en total)

(En aquesta pregunta es valoraran amb una puntuació lleugerament més alta les respostes correctes dels apartats de **forma** i **estil** perquè són els que estan vinculats més directament amb l'anàlisi auditiva)

Forma: minuet amb compàs ternari i amb trio central ABA, on la tercera secció és la repetició abreujada de la primera. Frases regulars de vuit compassos. Trio central amb protagonisme dels instruments de vent (Imprescindible reconèixer la forma de minuet) (0,3 punts)

Gènere: divertiment o serenata. Septet per a corda i vent. La presència dels instruments de vent denota la possibilitat de ser interpretada a l'aire lliure música de cambra.. Identificació dels instruments: corda: violí, viola, violoncel, contrabaix, clarinet, trompa i fagot (Imprescindible saber distingir els tres instruments de vent (0,2 punts)

Estil: galant, clàssic. Característiques d'aquest estil: claredat de la textura, regularitat del fraseig, desaparició del baix continu (0,3 punts)

Època: l'obra pertany a finals del segle XVIII. El seu autor és Beethoven i i s'inscriu dins del classicisme de la Primera Escola de Viena, dominada per les personalitats de Haydn, Mozart i Beethoven. Música d'entreteniment encarregada al compositor pel per ser interpretada en una vetllada privada organitzada per un dels amics aristòcrates (0,2 punts)

